

MedadMeshki.ir

کلیت پورس
www.ketab.ir

علیرضایکیان قمری

91588582-514

انتشارات مدادمشکی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: میکیان قمری، علیرضا، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدید آورنده: کلیات بورس / علیرضا بیکیان قمری.
مشخصات نشر: مشهد: مداد مشکی، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری: ۴۵۳ ص: ۱۵ - ۲۱۰ س ۴۰.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۶۲-۴۷-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: سرمایه گذاری
انتشارات: مداد مشکی
نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

وبسایت: www.Medadmeshki.ir

ایمیل: info@medadmeshki.ir

تلفن: ۶۴ ۶۳۱ ۷۲۱ ۰۵۱۳۶۰ همراهِ: ۶۱۲ ۷۰ ۹۱۵۳۰

انتشارات مداد مشکی

کتاب محفوظ است

www.ketab.ir

عنوان کتاب: کلیات بورس
مؤلف: علیرضا بیکیان قمری
صفحه آرای و نظارت فنی بر چاپ: علی ارشدی
طراحی جلد: علی خراسانی
ناشر: انتشارات مداد مشکی
صحافی و چاپ: اساتید برتر
نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۳.....	مقدمه
۴.....	شناخت انواع بازارها
۴.....	۱- بازار کالا و خدمات
۶.....	تاریخچه بورس کالای ایران
۶.....	مهمترین اهداف بورس کالا
۷.....	دلایل به وجود آمدن بورس کالا
۸.....	زمینه‌های فعالیت بورس کالای ایران
۸.....	بورس محلی برای شفافیت
۱۰.....	مزایا و معایب معامله در بورس کالا
۱۲.....	محدودیت‌های معامله در بورس کالا
۱۲.....	قراردادهای قابل معامله در بورس کالا
۱۳.....	قرارداد نقدی (spot)
۱۳.....	قرارداد سلف (forward)
۱۳.....	قرارداد تسه (credit)
۱۳.....	قرارداد آتی
۱۴.....	قرارداد اختیار معامله (option)
۱۴.....	الف) قرارداد اختیار خرید
۱۴.....	ب) قرارداد اختیار فروش
۱۴.....	قراردادهای صلح و قراردادهای خاص موضوع ماده ۱۰ قانون مدنی
۱۴.....	قراردادهای معاوضه (swap)
۱۵.....	شرایط قراردادهای قابل معامله در بورس کالا
۱۵.....	مراحل خرید کالا در بورس کالا
۱۵.....	دریافت کد مشتری در بورس کالا
۱۵.....	الف- مدارک و اطلاعات لازم جهت دریافت کد برای اشخاص حقیقی

۱۶.....	ب- مدارک و اطلاعات لازم جهت دریافت کد برای اشخاص حقوقی
۱۶.....	مراحل خرید
۱۸.....	روش های سفارش قیمت
۱۹.....	نحوه انجام داد و ستد در بورس کالا
۱۹.....	فرآیند داد و ستد در بورس کالا
۲۰.....	شرکت کنندگان در بورس کالا
۲۰.....	تولیدکنندگان و بازرگانان مواد اولیه
۲۱.....	مصرف کنندگان
۲۱.....	سازمان های ناظر، ارائه کنندگان خدمات جانبی و کارشناسان تحلیل گر بازار
۲۲.....	بازارهای مالی (Financial Markets)
۲۲.....	مزیت های این بازار نسبت به بازارهای موازی آن
۲۴.....	۱- بهره مندی کل کشور و جامعه
۲۳.....	۲- سودده بودن نسبت به دیگر سرمایه گذاری ها
۲۳.....	۳- قانونی بودن
۲۳.....	۴- شفاف و همواره در دسترس بودن
۲۳.....	۵- نقد مثل پول نقد
۲۳.....	کارکردهای بازار مالی
۲۴.....	تعیین قیمت وجوه و سرمایه
۲۵.....	انتشار و تحلیل اطلاعات
۲۵.....	تسهیل داد و ستدها
۲۶.....	توزیع خطر و مدیریت ریسک
۲۷.....	طبقه بندی انواع بازارهای مالی در ایران
۲۷.....	انواع بازارهای مالی بر اساس نوع دارایی
۲۷.....	الف) بازار سهام
۲۷.....	ب) بازار اوراق بدهی
۲۷.....	ج) بازار ابزارهای مشتق

۲۷.....	طبقه بندی بر اساس مرحله عرضه اوراق بهادار
۲۷.....	الف) بازار دست اول (اولیه)
۲۸.....	ب) بازار دست دوم (ثانویه)
۲۸.....	طبقه بندی بر اساس سررسید تعهدات مالی
۲۸.....	الف) بازار پول (Money market)
۲۹.....	ب) بازار سرمایه (Capital market)
۲۹.....	ج) بازار ارز (Currency Market)
۳۰.....	ریسکهای موجود در بازار مالی ایران
۳۰.....	ریسک دولتی
۳۰.....	ریسک نرخ ارز
۳۰.....	ریسک بخش بانکها
۳۱.....	ریسک سیاسی
۳۱.....	ریسک بخش اقتصادی
۳۱.....	بازار فرابورس
۳۲.....	تاریخچه بازار فرابورس
۳۳.....	مهم ترین وظیفه فرابورس ایران
۳۴.....	انواع بازار فرابورس
۳۴.....	بازار اول
۳۵.....	بازار دوم
۳۶.....	بازار سوم
۳۷.....	بازار پایه
۳۹.....	تأمین مالی
۴۰.....	انواع روش های تأمین مالی
۴۰.....	الف) انواع روش های تأمین مالی داخلی
۴۱.....	۱- روش های تأمین منابع مالی کوتاه مدت
۴۱.....	۲- بازارهای ویژه تأمین مالی بلندمدت

- ب) انواع روش های تأمین مالی خارجی ۴۱
- ۱- روش های قرضی (استقراضی) ۴۲
- ۲- فاینانس ۴۳
- ۳- یوزانس ۴۴
- ۴- خطوط اعتباری ۴۴
- ۵- وام های بین المللی ۴۴
- روش های غیر قرضی (سرمایه گذاری) ۴۵
- تأمین مالی در بنگاه های کوچک و متوسط ۴۶
- منابع داخلی تأمین مالی ۴۷
- منابع تأمین مالی از طریق بدهی و قرض ۴۷
- ۱- بانک های تجاری و وام های کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت: ۴۸
- ۲- خط های اعتباری و اعتبار استادی ۴۸
- ۳- اعتبار تجاری و عرضه کنندگان تجدیداتی ۴۸
- ۴- مؤسسات مالی و اعتباری و شرکت های بیمه ۴۸
- ۵- اتحادیه های اعتباری و عرضه های خصوصی ۴۹
- ۶- کمک های دولتی ۴۹
- منابع خصوصی تأمین مالی ۴۹
- منابع تأمین مالی از طریق سرمایه و سهام ۵۰
- فرشتگان کسب و کار: ۵۰
- شرکا: ۵۰
- شرکت های سهامی بزرگ: ۵۰
- شرکت های سرمایه گذاری مخاطره پذیر: ۵۰
- انواع ارزش ۵۱
- ارزش اسمی ۵۱
- ارزش دفتری ۵۲
- ارزش بازاری ۵۲

۵۳	ارزش ذاتی.....
۵۴	بازارهای افزایش و کاهش (بازارهای گاو و خرس).....
۵۵	بازار خرسی.....
۵۵	ویژگی‌های بازار خرسی.....
۵۶	بازار گاوی.....
۵۶	ویژگی‌های بازار گاوی.....
۵۷	جمع بندی بازار خرسی و بازار گاوی و مفهوم خرس و گاو در بورس.....
۵۸	صورت‌های مالی.....
۵۹	اعتماد و اطمینان به صورتهای مالی.....
۵۹	استفاده کنندگان صورتهای مالی.....
۵۹	صورتهای مالی اساسی شرکتها.....
۶۰	انواع صورتهای مالی شرکتها.....
۶۰	۱-ترازنامه.....
۶۰	کاربرد ترازنامه.....
۶۱	۲-صورت سود و زیان.....
۶۱	کاربرد صورت سود و زیان.....
۶۲	تغییر در هزینه مالی.....
۶۲	تغییر در درآمد عملیاتی.....
۶۲	تغییر در هزینه‌های اداری و عمومی.....
۶۲	تغییر در بهای تمام شده شرکت.....
۶۲	تغییر در درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی.....
۶۲	۳- صورت جریان وجه نقد.....
۶۳	۱-وجه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی.....
۶۳	۲-وجه نقد حاصل از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری.....
۶۳	۳-وجه نقد حاصل از فعالیت‌های تأمین سرمایه.....
۶۳	۴-صورت سود و زیان جامع.....

۶۳.....	اطلاعات موجود در صورت سود و زیان جامع شامل موارد روبرو است:
۶۴.....	نسبت‌های مالی
۶۴.....	اهمیت نسبت‌های مالی
۶۵.....	نسبت‌های نقدینگی.....
۶۵.....	دسته بندی نسبت‌های نقدینگی
۶۶.....	نسبت جاری
۶۶.....	نسبت آنی.....
۶۷.....	نسبت وجه نقد.....
۶۷.....	بررسی نسبت‌های اهرمی یا ساختار سرمایه
۶۷.....	نسبت بدهی.....
۶۸.....	نسبت تسهیلات به سرمایه
۶۸.....	نسبت بوشش بهره
۶۹.....	معرفی نسبت‌های فعالیت
۶۹.....	دوره گردش موجودی کالا یا میانگین سنی کالا
۶۹.....	دوره وصول مطالبات.....
۷۰.....	دوره گردش عملیات.....
۷۰.....	گردش دارایی.....
۷۰.....	گردش دارایی‌های ثابت
۷۱.....	دوره پرداخت بدهیها
۷۱.....	نسبت گردش سرمایه جاری
۷۱.....	نسبت موجودی کالا به سرمایه در گردش
۷۲.....	نسبت‌های سودآوری.....
۷۳.....	بازده دارایی‌ها.....
۷۳.....	بازده حقوق صاحبان سهام
۷۳.....	حاشیه سود ناخالص
۷۴.....	حاشیه سود عملیاتی.....

۷۴.....	حاشیه سود خالص
۷۴.....	نسبت‌های ارزش بازار
۷۴.....	درآمد هر سهام (EPS)
۷۴.....	سود سهامداران ممتاز - سود خالص
۷۴.....	تعداد سهام عادی
۷۵.....	سود تقسیمی (نقدی) هر سهام (DPS)
۷۵.....	سود تقسیمی شرکت
۷۵.....	تعداد سهام عادی
۷۵.....	نسبت قیمت به درآمد هر سهام P/E
۷۶.....	قیمت روز هر سهام در بازار
۷۶.....	درآمد هر سهام
۷۶.....	ارزش دفتری هر سهام
۷۶.....	ارزش دفتری سهام ممتاز - جمع ارزش ویژه
۷۶.....	تعداد سهام عادی
۷۶.....	نسبت‌های سود سهام
۷۷.....	سود سهام پرداختی هر سهم
۷۷.....	قیمت بازار هر سهم
۷۷.....	کل سود سهام پرداختی
۷۷.....	تعداد سهام
۷۷.....	محدودیت نسبت‌های مالی
۷۸.....	نمونه‌هایی از محدودیت‌های نسبت‌های مالی
۷۹.....	برخی اصلاحات رایج در بازار سرمایه
۷۹.....	ارزش جاری بازار
۷۹.....	رتبه بندی ارزش جاری بازار
۸۰.....	تصورات غلط درباره ارزش بازار
۸۱.....	تغییرات در ارزش بازار

۸۱.....	قیمت بازار سهام
۸۱.....	سهام بازار
۸۲.....	اهمیت سهام بازار
۸۲.....	محاسبه سهام بازار
۸۲.....	۱- تعیین زمان:
۸۳.....	۲- محاسبه درآمد کلی شرکت:
۸۳.....	۳- پیدا کردن فروش کل در بازار:
۸۳.....	۴- محاسبه سهام بازار:
۸۴.....	درک نقش سهام بازار
۸۴.....	۱- شناخت و درک استراتژی شرکت در بازار:
۸۴.....	۲- تعریف بازارهای بازار:
۸۵.....	۳- شناسایی سیلان تغییرات در سهام بازار:
۸۵.....	درک و شناسایی محدودیتها و نقاط قوت سهام بازار
۸۵.....	سال مالی
۸۶.....	- دوره مالی شرکت های بورسی
۸۷.....	تعریف سرمایه گذاری
۸۸.....	- انواع سرمایه گذاری
۸۹.....	۱- املاک و مستغلات
۸۹.....	۲- کالاهای فیزیکی
۸۹.....	۳- سهام
۸۹.....	۴- اوراق بدهی
۹۰.....	۵- سپرده بانکی
۹۰.....	۶- صندوق های سرمایه گذاری
۹۰.....	۷- صندوق سرمایه گذاری درآمد ثابت
۹۰.....	۸- صندوق سرمایه گذاری در سهام
۹۱.....	۹- صندوق سرمایه گذاری مختلط

۱۰ - صندوق سرمایه گذاری قابل معامله (ETF)	۹۱
فرآیند سرمایه گذاری در اوراق بهادار	۹۱
بورس اوراق بهادار	۹۲
مهم‌ترین وظایف سازمان بورس و اوراق بهادار	۹۳
مزایای بورس اوراق بهادار	۹۳
۱- مزایای بورس در اقتصاد کلان	۹۳
۲- مزایای بورس اوراق بهادار از دیدگاه سرمایه گذاران	۹۴
۳- مزایای بورس اوراق بهادار از دیدگاه شرکت‌های سرمایه پذیر	۹۵
قانون بازار اوراق بهادار	۹۵
ارکان بازار اوراق بهادار	۹۶
الف) شورای عالی بورس و اوراق بهادار	۹۶
ب) سازمان بورس و اوراق بهادار	۹۷
ارکان سازمان بورس و اوراق بهادار	۹۸
کمیته‌های تخصصی سازمان	۹۸
کمیته تخصصی فقهی	۹۸
ترکیب کمیته	۹۹
وظایف و اختیارات کمیته	۹۹
کمیته تدوین مقررات	۹۹
وظایف کمیته تدوین مقررات	۱۰۰
دفتر ریاست سازمان	۱۰۰
مدیریت روابط عمومی و امور بین الملل	۱۰۰
دبیرخانه شورای عالی بورس و اوراق بهادار	۱۰۲
مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی	۱۰۲
مدیریت حراست	۱۰۳
معاونت نظارت بر نهادهای مالی	۱۰۳
الف) مدیریت نظارت بر کارگزاران	۱۰۴

چکیده

یکی از الزامات اساسی برای حرکت به سمت پیشرفت و توسعه پایدار، توجه به میزان سرمایه و نحوه سرمایه گذاری است.

و در لوای سرمایه گذاری است که امور دیگر مانند افزایش تولید، افزایش رفاه و ایجاد اشتغال محقق خواهد گردید.

بورس اوراق بهادار، یکی از عناصر اصلی در بازار سرمایه هر کشور است و شاخص به عنوان یکی از ابزارهای اصلی در جهت شناسایی بورس به شمار می‌رود. کتاب حاضر در راستای مولفه‌های مختلف بازار بورس، به توضیحاتی در این زمینه پرداخته است.

سرمایه به عنوان یکی از نهادهای مهم تولید، در کنار دیگر نهادهای تولید مثل نیروی کار، منابع طبیعی، فن آوری، مدیریت و فرهنگ از اهمیتی فراوان برخوردار است. پویایی بازار سرمایه هر کشوری نشان دهنده وضعیت این نهاد مهم تولید و نشان گر درصد توسعه یافتگی آن کشور است.

بورس اوراق بهادار تهران به عنوان مهمترین و اساسی ترین بازارهای سرمایه ایران، فعالیت خود را از دهه ۱۳۴۰ آغاز نموده و تا به حال راه پر فراز و نشیبی را پشت سر گذاشته است.

یکی از معیارهای مهم در ارزیابی مالی کشورهای مختلف چگونگی وضعیت شاخص است.

بورس تهران اگرچه سابقه‌ای دیرینه (حدود ۵ دهه) دارد، تنها از سال ۱۳۶۸ به محاسبه شاخص کل قیمت و از سال ۱۳۷۶ به بعد به محاسبه شاخص‌های فرعی دیگر پرداخته است.

در این دوران بحث توسعه صنعتی کشور سبب افزایش واحدهای تولیدی و خدماتی و صنایع مختلف شده است.